

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "สมาสและสนธิ"
สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นายเคื่อน พรหมเมศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกศึกษามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

000863

๕ 15711067

CONSTRUCTION OF A THAI PROGRAMMED LESSON ON "SAMASA AND SANDHI"
FOR THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL

Tuan Prommes

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การร่างทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง
สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

"สมาสและสนธิ"

โดย

นายเคื่อน พรหมเมศ

แผนกวิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญาหมาบัณฑิต

..... รักษาการในตำแหน่ง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุประคิมฐ์ บุญนาค) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปุณณโชติ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์พิเศษ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "สมาสและสนธิ"
สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ผู้ชื่อ นายเต๋อน พรหมเมศ
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์พิเศษ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ
แผนกวิชา มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2521

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์
เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง
"สมาสและสนธิ" สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "สมาสและสนธิ"
2. สร้างและวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียน
3. ทดลองบทเรียนกับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งการทดลองเป็น 3 ชั้น ดังนี้

โรงเรียนวรนาріเฉลิม สงขลา

- 3.1 การทดลองชั้นรายบุคคล ทดลอง 2 ครั้ง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิทยาลัยครูสงขลา

- 3.2 การทดลองชั้นกลุ่มเด็ก 10 คน กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

วิทยาลัยครูสงขลา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
จำนวน 100 คน

การทดลองทุกครั้งมีการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนด้วย

ผลการวิจัย

ผลการทดลองปรากฏว่า บทเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 95.09/88.83 ค่าตัวหลัง คือ คะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทำได้จากแบบทดสอบหลังจากที่ได้เรียนบทเรียน มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม ความต่างกันระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

บทเรียนแบบโปรแกรมเป็นบทเรียนที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน และทำให้ผู้เรียนสนใจการเรียนยิ่งขึ้น จึงควรส่งเสริมให้ผลิตขึ้นใช้ประกอบการสอนวิชาภาษาไทย และวิชาอื่น ๆ ให้มากขึ้น

Thesis Title Construction of a Thai Programmed Lesson on
"Samasa and Sandhi" for The Upper Secondary
Education Level.

Name Tuan Prommes

Thesis Advisor Prof. M.L. Boonlue Thephayasuwan

Department Secondary Education

Academic Year 1978

ABSTRACT

Objective:

To construct and find out the effectiveness of a Thai Programmed Lesson on "Samasa and Sandhi" for The Upper Secondary Education Level.

Method:

1. Construct a Thai Programmed Lesson on "Samasa and Sandhi".
2. Construct a Test to be used as a pre-test and a post-test and try to find out the effectiveness.
3. Test the programmed lesson by means of a selected group of students using the three following procedures:
 - 3.1 Individual testing 2 times, with 2 students in Mathayomsuksa 3 from Waranareechalerm School, Songkhla.
 - 3.2 Small group testing 1 time, with 10 students in The Certificate of Education Level from Songkhla Teachers College. Songkhla.

3.3 Field testing 2 times, with 200 students in Mathayomsuksa 3 and Mathayomsuksa 4, from Waranareechalerm School, Songkhla.

Results:

The results reveal that the efficiency scale was 95.09/88.83. The 88.83 was the average score, which the students were able to make from the post-test, suggesting a lower scale than the standard 90/90. Although the significant difference between the pre-test and the post-test for programmed lessons has been shown at .01 level.

Suggestions:

The programmed lesson can improve the effectiveness of instruction and help the students to become more interested in study. Therefore it is recommended that construction of programmed lessons for the learning of Thai and other subjects should be encouraged.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากคุณวุฒิต่างท่านด้วยกัน คือ ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ไก่ ภูวนาแนะนำแนวทางการค้นคว้าและโหลยคึกคักต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนตรวจแก้เนื้อหาและ ทยอยค่าให้ถูกต้องกระชั้นยิ่งขึ้น ศาสตราจารย์ประณีต นาคทรพ ไก่ภูวนาแนะนำแนวทางปรับปรุง บทเรียนแบบโปรแกรมให้น่าสนใจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ บัณฑิตาคม ให้ความรู้ความเข้าใจใน เรื่องบทเรียนแบบโปรแกรม และกรุณาแนะนำตรวจแก้รูปแบบของบทเรียนให้เหมาะสมและกระตือรือร้น อาจารย์ประสิทธิ์ กาศยกลอน แห่งภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไก่ภูวนาตรวจทานเนื้อหาและโหลยคึกคักที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยเป็นอย่างมาก

ในการดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียน ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จาก อาจารย์อาภรณ์ สาครินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวรนาารีเฉลิม คณะอาจารย์หมวดวิชา ภาษาไทย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2520 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2521 โรงเรียนวรนาารีเฉลิม จังหวัดสงขลา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ขอคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่มีส่วนช่วยให้การดำเนินการวิจัย สำเร็จลงได้โดยดี อนึ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์วรรณไฉน พรหมเมศ อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนวรนาารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ได้ให้ความช่วยเหลือเป็น อย่างดี ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

เศียน พรหมเมศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายนามกรรมการประกอบ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมุติฐานของการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
ขอขอบคุณ	10
วิธีดำเนินการวิจัย	10
คำจำกัดความของการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความเข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรม	13
ความเป็นมาของบทเรียนแบบโปรแกรม	15
ประเภทของบทเรียนแบบโปรแกรม	16
ลักษณะของบทเรียนแบบโปรแกรม	18
หลักการทางจิตวิทยาที่ใ้กับบทเรียนแบบโปรแกรม	20
หลักการเรียนรู้ที่สำคัญต่อบทเรียนแบบโปรแกรม	22
ส่วนประกอบของบทเรียนแบบโปรแกรม	22

หลักการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม	24
เทคนิคการเขียนบทเรียนแบบโปรแกรม	26
การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	26
การจัดลำดับเนื้อหาของบทเรียน	29
การวางแผนโครงการเขียนบทเรียน	30
การจัดทำและการพิมพ์	31
เทคนิคการเขียนกรอบ	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยในต่างประเทศ	37
งานวิจัยในประเทศไทย	39
ความรู้เรื่องคำสมาสและสนธิ	43
ความรู้พื้นฐานในการเรียนเรื่อง "สมาส สนธิ"	43
สมาสในภาษาบาลี สันสกฤต	47
การสมาสในภาษาไทย	49
การสนธิและการกลมกลืนเสียง	53
สนธิในภาษาบาลีและสันสกฤต	56
สระสนธิในภาษาไทย	58
พยัญชนะสนธิ	60
นฤกหิตสนธิ	63
3. วิธีดำเนินการวิจัย	67
การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม	67
การทดลองหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การนำบทเรียนไปทดลองใช้	71

การหาประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์ 90/90	72
การวิเคราะห์หาความมีนัยสำคัญ	73
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ	75
ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียน	76
ผลการทดลองชั้นรายบุคคล	76
ผลการทดลองชั้นกลุ่มเล็ก	77
ผลการทดลองชั้นภาคสนาม ครั้งที่ 1	78
ผลการทดลองชั้นภาคสนาม ครั้งที่ 2	79
ผลการวิเคราะห์หาความมีนัยสำคัญ	79
5. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	81
ผลการวิจัย	81
อภิปรายผลการวิจัย	81
ขอเสนอแนะ	89
ขอเสนอแนะทั่วไป	89
ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	98
ประวัติ	211

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. ผลการทดลองชั้นกลุ่มเล็ก	77
2. ผลการทดลองชั้นภาคสนาม ครั้งที่ 1	78
3. ผลการทดลองชั้นภาคสนาม ครั้งที่ 2	79
4. ผลการทดสอบค่า Z	80
ภาคผนวก ตารางที่	
1. ระบุความยากและอำนาจจำแนกของข้อทดสอบ	173
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการทำแบบทดสอบ	176
3. ผลคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนและหลัง วิชาคณิตเรียน	180
4. ตารางวิเคราะห์สหสัมพันธ์	187